

การตีความและการบรรเลง ไอร์ิชเลเจนด์ สำหรับเปียโน 3 บทของเฮนรี คาเวลล์

Henry Cowell's Three Irish Legends for Piano: Interpretation and Playing Technique

ฐิตรา วงศ์แสงจันทร์^{*1} ปานใจ จุฬาพันธุ์²

Thisara Wongsangchan^{*1} Panjai Chulapan²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เกี่ยวกับการตีความและการบรรเลงบทเพลงชุด *ไอร์ิชเลเจนด์สำหรับเปียโน 3 บท* ผลงานของเฮนรี คาเวลล์ นักแต่งเพลงชาวอเมริกัน ประกอบด้วยเพลงทั้งหมด 3 บทเพลง ได้แก่ *เดอะไทด์สออฟมานาเนา*, *เดอะฮีโรซัน* และ *เดอะวอยซ์ออฟเลียร์* ความพิเศษของเพลงชุดนี้คือเทคนิคการบรรเลงแบบใหม่ที่เรียกว่าคลัสเตอร์ ซึ่งหมายถึงการบรรเลงกลุ่มโน้ตโดยใช้ฝ่ามือหรือท่อนแขนกดลงบนแป้นคีย์พร้อม ๆ กัน การใช้เทคนิคดังกล่าวทำให้คาเวลล์คิดค้นระบบการบันทึกลงโน้ตเพื่อพัฒนาสัญลักษณ์ใหม่ขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องมีคำอธิบายและคำแนะนำในการบรรเลงเพลงชุดนี้อย่างละเอียด เพื่อให้นักเปียโนสามารถบรรเลงบทเพลงชุดนี้ได้ถูกต้องและแม่นยำ

คำสำคัญ: เฮนรี คาเวลล์ / คลัสเตอร์ / เพลงเปียโนยุคศตวรรษที่ยี่สิบ

Abstract

This research article focuses on *Three Irish Legends for Piano* composed by Henry Cowell, an American composer. The set consists 3 compositions: *The Tides of Manaunaun*, *The Hero Sun*, and *The Voice of Lir*. An unconventional technique called

* Corresponding author, E-mail: thisara.wongsc@gmail.com

¹ นิสิตปริญญาโท คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Master's Degree Candidate, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² Advisor, Assoc. Prof., Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

tone clusters has been applied by the composer, indicating a pianist to use forearms or the flat of the hands. To come up with precise notation of the new technique, Cowell developed new symbols as well as detailed explanations and performance instructions.

Keywords: Henry Cowell / Tone Cluster / 20th Century Piano Music

ความเป็นมา

การบรรเลงบทเพลงสำหรับเปียโนที่ประพันธ์ขึ้นตั้งแต่ยุคศตวรรษที่ยี่สิบเป็นต้นมา เป็นเพลงที่ถือว่ามีความท้าทายเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องเสียงที่แปลกใหม่และเทคนิคการบรรเลงที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะบทเพลงของนักแต่งเพลงชาวอเมริกันยุคแรก ๆ เพลงชุด *Three Irish Legends for Piano* ประพันธ์โดยเฮนรี คาเวลล์ (Henry Cowell, ค.ศ.1897-1965) ประกอบด้วยเพลงทั้งหมด 3 บท ได้แก่ *The Tides of Manaunaun*, *The Hero Sun* และ *The Voice of Lir* โดย *The Tides of Manaunaun* ประพันธ์ขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ.1917 เพื่อใช้เป็นเพลงโหมโรงนำไปสู่อุปรากรเรื่อง *The Building of Bamba* ต่อมาคาเวลล์ประพันธ์ *The Voice of Lir* อุทิศให้กับเอ็ดนา สมิธ (Edna Smith) และประพันธ์ *The Hero Sun* อุทิศให้กับแซมมวล ซีวาร์ด (Samuel Seward) ในปี ค.ศ.1920 และ 1922 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและอิทธิพลในการประพันธ์เพลง ให้เกิดการตีความอย่างเข้าใจ
2. เพื่อศึกษาวิธีการบรรเลงเทคนิคที่แปลกใหม่ ให้สามารถบรรเลงออกมาได้อย่างถูกต้อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมโน้ตเพลง ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประพันธ์และบทเพลง โดยทำการศึกษาวิเคราะห์บทเพลงจากบทความที่เกี่ยวข้อง ตีความอย่างลึกซึ้งตามบริบท เรียนรู้การบรรเลงเทคนิคคลัสเตอร์ปรึกษาอาจารย์ผู้สอน และฝึกซ้อมตามกระบวนการ เพื่อเตรียมการสำหรับการแสดงคอนเสิร์ต

ขอบเขตงานวิจัย

บทเพลง *Three Irish Legends for Piano* ทั้ง 3 บท ศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความไพเราะ องค์ประกอบทางดนตรี แนวคิดเบื้องหลัง เทคนิคการบรรเลงที่สำคัญ และการตีความ

การศึกษาข้อมูล

เฮนรี คาเวลล์ เป็นนักประพันธ์เพลงชาวอเมริกัน-ไอริช ที่เรียกได้ว่าเป็นผู้เปิดมิติใหม่ให้กับ การประพันธ์เพลงที่มีเสียงแนวใหม่ในยุคศตวรรษที่ยี่สิบ มีวิธีการบรรเลงที่แปลกและมีความคิด สร้างสรรค์ คาเวลล์เริ่มเรียนดนตรีครั้งแรกเมื่ออายุ 5 ปี โดยเริ่มจากไวโอลิน แต่เมื่อเริ่มเรียนไประยะ หนึ่งพบว่าเขามีอาการกระดูกที่ใบหน้าและแขน (Sydenham's chorea) จึงต้องหยุดเรียนดนตรี และผันตัวเองเป็นนักประพันธ์แทน³ คาเวลล์ประพันธ์เพลงโดยการสร้างเสียงให้เกิดความแปลกใหม่ ไปจากเดิม โดยใช้เปียโนเป็นสื่อกลาง ในช่วงนี้เองที่เขาเริ่มพัฒนาแนวการประพันธ์เพลงของตัวเอง ไม่เหมือนกับแนวทางดั้งเดิมที่พบในยุโรปหรือแนวทางแบบดนตรีพื้นบ้านอเมริกันที่นิยมกันอย่าง แพร่หลายในประเทศสหรัฐอเมริกาขณะนั้น ต่อมาในปี ค.ศ.1914 ผลงานเพลงของเขาได้รับความ สนใจจากนักประพันธ์เพลงชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีความสนใจในการพัฒนาดนตรีพื้นบ้านของ อเมริกา และเมื่ออายุ 17 ปี คาเวลล์ได้รับทุนการศึกษาเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยแห่งแคลิฟอร์เนียที่เบิร์กลีย์ ซึ่งทำให้เขาได้เข้ารับการเรียนการสอนดนตรีอย่างเป็นทางการ

อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีอิทธิพลมากในการประพันธ์เพลงของคาเวลล์ คือ จอห์น วาเรียน (John Varian, ค.ศ.1863-1931) นักประพันธ์ชาวอเมริกัน-ไอริชที่ชอบศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวเหนือ ธรรมชาติ เช่น เทววิทยาและตำนานต่าง ๆ วาเรียนมักขอให้คาเวลล์ประพันธ์ดนตรีสำหรับบทกวี และเรื่องที่เขาเขียนขึ้นเกี่ยวกับตำนานไอริช คาเวลล์เองก็มีความสนใจด้านนี้เช่นกันเนื่องจากตัวเอง เคยเรียนเกี่ยวกับเพลงไอริชพื้นบ้านกับบิดา⁴

ผู้วิจัยมองว่า บทเพลงของคาเวลล์มีความน่าสนใจและท้าทายเป็นอย่างมากสำหรับนัก เปียโนที่คุ้นเคยกับการบรรเลงเปียโนแบบดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้คาเวลล์ได้เขียนหนังสือ *New Musical Resources* ที่รวบรวมคำอธิบายเทคนิคที่เขาพัฒนาขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการเล่นดีดสาย ด้านในเปียโน ในบทเพลง *Aeolian Harp* (1923) และ *The Banshee* (1925) หรือเทคนิคคลัสเตอร์ในเพลง *Tiger* (1930) และเพลงชุด *Three Irish Legends* เป็นต้น ดังนั้นก่อนที่จะบรรเลง

³ Hugo Weisgal, "The Music of Henry Cowell," *The Musical Quarterly* 45, 4 (1959): 485.

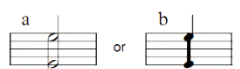
⁴ Steven Johnson, "Henry Cowell, John Varian, and Halcyon," *American Music* 11, 1 (1993): 3.

เพลงของคาเวลล์ นักเปียโนควรศึกษาเกี่ยวกับประวัติของเพลงและเจตนาของผู้อัปเดต รวมทั้งต้องมีความเข้าใจในเรื่องการบันทึกโน้ตสำหรับเทคนิคการบรรเลงที่แปลกใหม่ โครงสร้างของเปียโนและวิธีการสร้างเสียงที่ต้องการ และมีอิสระในการทดลองเกี่ยวกับเสียงดังกล่าว และสามารถสร้างเสียงเหล่านั้นเพื่อถ่ายทอดไปยังผู้ฟังได้

แนวคิดการใช้คลัสเตอร์และเทคนิคการบรรเลงที่แปลกใหม่

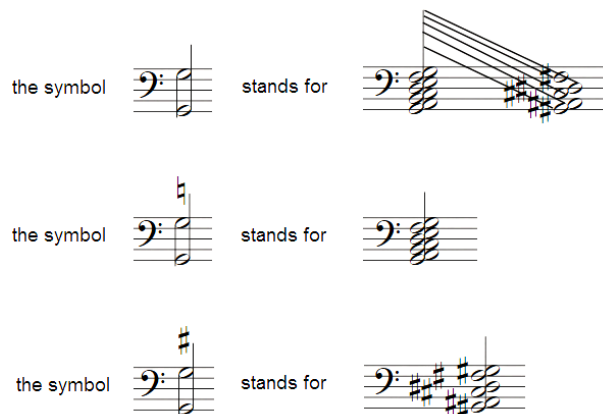
ระหว่างปี ค.ศ.1912-1926 คาเวลล์ได้ประพันธ์บทเพลงสำหรับเปียโนไว้หลายบท โดยใช้เทคนิคใหม่ที่เขาค้นพบขึ้น วิธีการบรรเลงแบบใหม่ (Extended piano technique) เหล่านี้ประกอบด้วยวิธีการบรรเลงกลุ่มโน้ตหรือคลัสเตอร์ (Tone cluster) และการดีดสายเปียโน (String piano) มีการบรรเลงโดยการกดลงบนคีย์ด้วยฝ่ามือ กำปั้น ท่อนแขน และการดีดสายของเปียโน คล้ายกับการบรรเลงกีตาร์หรือฮาร์ป เพื่อสร้างเสียงใหม่ ๆ ขึ้น ซึ่งเทคนิคและเสียงที่แปลกใหม่นี้ต่อมาได้สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักประพันธ์อีกมากมาย เช่น จอห์น เคจ (John Cage, ค.ศ.1912-1992) ลู แฮร์ริสัน (Lou Harrison, ค.ศ.1917-2003) และคาร์ลไฮนซ์ สต็อคเฮาเซน (Karlheinz Stockhausen, ค.ศ.1928-2007)

วิธีการเล่นเทคนิคกลุ่มโน้ตที่คาเวลล์พัฒนานั้นไม่เหมือนกับการกดคีย์เปียโนด้วยฝ่ามืออย่างสนุกสนานของเด็ก ๆ แต่เป็นเทคนิคที่มีการบันทึกโน้ตไว้อย่างละเอียดและต้องใช้ความระมัดระวังในการบรรเลงเพื่อให้ได้เสียงที่ถูกต้อง คาเวลล์ให้คำจำกัดความของคำว่าคลัสเตอร์ว่า หมายถึงกลุ่มเสียงที่กักกันอย่างหนาแน่น มีระยะห่างหรือขั้นคู่ที่ใกล้เคียงกันและเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ใน *Three Irish Legends for Piano* มีคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการบรรเลงและสัญลักษณ์ของคลัสเตอร์ไว้

อย่างละเอียด อาทิ หมายถึงโน้ตโครมาติกทุกเสียงรวมถึงเสียงสูงและเสียงต่ำบนเปียโน ซึ่งจะต้องกดทั้งคีย์ขาวและคีย์ดำพร้อมกัน โน้ตตัวกลมและโน้ตตัวขาวจะถูกเขียนแบบเปิด ดังสัญลักษณ์ (a) ส่วนโน้ตที่มีค่าต่างออกไปจะถูกเขียนแบบปิด ดังสัญลักษณ์ (b) สัญลักษณ์ชาร์ป (Sharp) หรือแฟลต (flat) ที่ปรากฏอยู่ด้านบนหรือด้านล่างของตัวโน้ตบอกถึงการให้กดลงบนคีย์ดำตัวโน้ตตัวกลมและบนสุดจะต้องเล่นตามที่กำหนดไว้ ในขณะที่สัญลักษณ์เนเจอร์ล (Natural) หมายถึงการให้กดลงบนคีย์ขาวเท่านั้น⁵ (ตัวอย่างที่ 1)

⁵ Stacey Barelos, "Henry Cowell-Piano Music," accessed February 8, 2020, <http://www.cowellpiano.com/>

ตัวอย่างที่ 1 รูปแบบการบันทึกสัญลักษณ์ของคลัสเตอร์

การบรรเลงเทคนิคคลัสเตอร์ คือการกดแป้นคีย์หลายคีย์พร้อมกัน ทุกเสียงต้องดังออกมาอย่างพร้อมเพรียงต่อเนื่อง คงความเรียบเนียนของคุณภาพเสียง ซึ่งต่างจากการฟาดหรือตีลงไปบนคีย์ การบรรเลงเทคนิคคลัสเตอร์จะใช้ฝ่ามือสำหรับ 1 ช่วงเสียง และใช้ท่อนแขนสำหรับ 2 ช่วงเสียง ตามความกว้างของคลัสเตอร์ ในเพลงชุด *Three Irish Legends for Piano* มีการใช้คลัสเตอร์อย่างเด่นชัดทั้ง 3 ท่อน (ตัวอย่างที่ 2-3)

ตัวอย่างที่ 2 การกดโดยใช้ฝ่ามือสำหรับ 1 ช่วงเสียง

ตัวอย่างที่ 3 การกดโดยใช้ท่อนแขนสำหรับ 2 ช่วงเสียง

อย่างไรก็ตาม ต้นกำเนิดของเทคนิคคลัสเตอร์นั้นยังไม่ชัดเจน เหตุผลที่เป็นไปได้ประการแรกคือไวโอลินชิ้นแรกของคาเวลล์นั้นเก่ามากและเสียงเพี้ยน ทำให้เกิดเสียงแทรกของสายขึ้นจึงเกิดเป็นกลุ่มโน้ต เหตุผลอีกประการหนึ่งคือช่วงเวลาที่คาเวลล์ใช้ชีวิตในย่านคนจีนในเขตตะวันออกของซานฟรานซิสโกนั้น เขาเคยเห็นผู้อพยพชาวจีนบรรเลงดนตรีด้วยเครื่องดนตรีจีนที่มีเสียงตีกระทบอย่างอึกทิกกริกโครม เนื่องจากชาวจีนเชื่อกันว่าเสียงตีกระทบที่อึกทิกมีคุณค่าทางดนตรีและก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน⁶ เสียงเหล่านั้นอาจส่งผลต่อความคิดของคาเวลล์ และต่อมาได้ปรากฏในผลงานหลายชิ้นของเขา และเป็นจุดเริ่มต้นให้คาเวลล์ประยุกต์เสียงต่าง ๆ รอบตัวเข้าด้วยกันและริเริ่มเทคนิคคลัสเตอร์ขึ้น

เทคนิคคลัสเตอร์ของคาเวลล์เกิดขึ้นจากกลุ่มโน้ตเล็ก ๆ และการรวมช่วงเสียงในระดับเสียงเดียวกันราวกับทำนองที่ตีกระทบกันอย่างอึกทิกบนคีย์เปียโน ซึ่งบทเพลงของคาเวลล์กลับมีแนวคิดที่ลึกซึ้งมากกว่าดนตรีเพื่อความตื่นเต้นและความสนุกสนาน นักเปียโนไม่เพียงแต่นั่งที่เปียโนแล้วกดคีย์ แต่ต้องเข้าใจบริบทของบทเพลงแต่ละบทที่มีเรื่องราวและจุดประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป

ใน *Three Irish Legends for Piano* คาเวลล์ใช้เทคนิคคลัสเตอร์ในการเชื่อมโยงตำนานเรื่องเล่าผ่านเสียงดนตรี โดยบอกเล่าเรื่องราวไว้ในโน้ตเพลงซึ่งทำให้ผู้บรรเลงสามารถเข้าใจจินตนาการและถ่ายทอดบทเพลงทั้ง 3 บทออกมาได้อย่างถูกต้อง ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทเหล่านี้จะทำให้การซ้อมเปียโนในแต่ละครั้งมีประสิทธิภาพ โดยการซ้อมนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องจับจังหวะ (Metronome) เพื่อกำกับจังหวะ เนื่องจากจะทำให้บทเพลงไม่น่าสนใจเท่าที่ควร ในทางตรงกันข้าม

⁶ Michael Hicks, "Cowell's Clusters," *The Musical Quarterly* 77, 3 (1993): 429.

นักเปียโนควรดึงตัวเองไปสู่ห้วงของบทเพลง ให้จิตใจถูกครอบงำด้วยดนตรี นำความรู้สึกถ่ายทอดออกไปผ่านเรื่องราวและปล่อยให้บทเพลงเป็นไปตามจังหวะของตัวเอง

วิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงและแนวความคิดความใน *The Tides of Manaunaun*

The Tides of Manaunaun เป็นบทเพลงที่มีเรื่องราวที่วาทะเรียนเขียนเกี่ยวกับเทพเจ้าแห่งน้ำของชาวไอริช Manaunaun ซึ่งได้กล่าวไว้ด้านบนโน้ตเพลงว่า

“เทพเจ้า Manaunaun เป็นเทพเจ้าแห่งการเคลื่อนไหว ได้บันดาลกระแสน้ำอันยิ่งใหญ่
โดยกวาดไปมาทั่วจักรวาล เพื่อเคลื่อนไหวอนุภาคและวัตถุเป็นจังหวะ
ซึ่งในเวลาต่อมาคือการสร้างดวงอาทิตย์และโลกใบนี้” (แปลโดยผู้วิจัย)

ในการบรรเลงเพลงบทนี้มีแนวคิดสำคัญคือคำว่า *กระแสน้ำอันยิ่งใหญ่ กวาดไปมา* และ *เคลื่อนไหวอนุภาคและวัตถุ* ซึ่งบอกเป็นนัยว่าคลัสเตอร์ที่ใช้นั้นเปรียบเสมือนคลื่นที่มีขนาดและความรุนแรงไม่เท่ากัน และคาเวลล์ได้ใช้ความแตกต่างของคลื่นเป็นตัวกำหนดแนวคิดในบทเพลงนี้ นอกจากนั้นคาเวลล์ยังถ่ายทอดลักษณะของ Manaunaun ด้วยคำบรรยายของวาทะเรียนที่ว่า สงบ ครุ่นคิด คร่ำครวญ คลื่น ใหญ่โตมหึมา พายุ และเสียงกึกก้องดังขึ้น ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่คาเวลล์เลือกใช้จังหวะ Largo, with rhythm ในการบรรเลงเพลงบทนี้ ผู้แสดงต้องตระหนักว่าแม้ตัวดนตรีจะดำเนินไปอย่างช้า ๆ แต่ต้องรู้สึกถึงจังหวะและถ่ายทอดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้ถึงการเคลื่อนไหวและการไหลของกระแสน้ำ

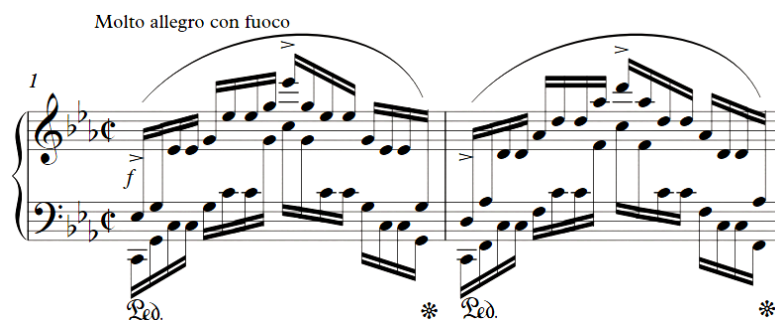
อีกแง่หนึ่ง อิทธิพลของเรื่องราวเกี่ยวกับน้ำอาจมาจากการศึกษาดนตรีที่ไม่เป็นไปตามแบบแผนของคาเวลล์ กล่าวคือ โดยทั่วไปหากผู้ประพันธ์เพลงต้องการสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับน้ำ มักใช้บันไดเสียง (Scale) หรืออาร์เปจโจ (Arpeggio) เช่นที่ปรากฏในบทเพลงมาตรฐานของโยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach, ค.ศ.1685-1750) ลุควิก ฟาน เบธอฟ (Ludwig van Beethoven, ค.ศ.1770-1827) และเฟรเดริก โชแปง (Frederic Chopin, ค.ศ.1810-1849)

แต่สำหรับคาเวลล์แล้ว เขาพยายามลองใช้คู่แปดและคอร์ดต่าง ๆ ในการกล่าวถึงน้ำ แต่ก็ยังไม่ได้เสียงที่ต้องการ เพราะเนื่องจากมีความเป็นระเบียบชัดเจนมากเกินไปสำหรับแนวคิดในการสร้างจักรวาล ทำให้เขาหันมาเริ่มใช้โน้ตทั้งหมดในระดับเสียงต่ำที่สุดของเปียโน⁷ ทำให้คลื่นของคลัสเตอร์

⁷ Ibid, 431.

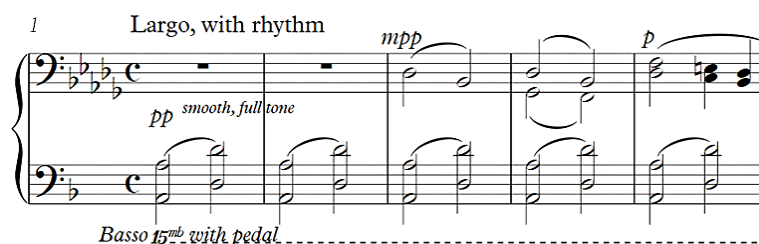
ที่ประกอบกับทำนองในเพลงบทนี้ได้วาดภาพเรื่องราวของจักรวาลที่หนักหน่วงและมีมิติ ซึ่งเคลื่อนไหวด้วยกระแสน้ำจากเทพเจ้าแห่งน้ำอย่างแท้จริง (ตัวอย่างที่ 4)

ตัวอย่างที่ 4 การใช้อาร์เปจิโอในบทเพลง *Etude Op.25 No.12 (Ocean)* ของโชแปง ห้องที่ 1-2

ในส่วนของแนวทางการบรรเลง ช่วงแรกของบทเพลงที่คาเวลล์กำหนดให้ใช้เทคนิคคลัสเตอร์สำหรับความรู้สึกเหมือนกระแสน้ำที่กระเพื่อมเล็กน้อยได้มหาสมุทร ผู้บรรเลงใช้ฝ่ามือซ้ายกดลงไปบนคีย์เปียโน ทั้งคีย์ดำและขาวพร้อมกัน เพียง 1 ช่วงคู่แปด (Octave) หรือ 13 คีย์ ในช่วงเสียงต่ำสุดของเปียโน และใช้ความเข้มเสียงที่เบา (pp) ในอัตราจังหวะช้าและหนักหน่วง แต่ยังคงค่าของตัวโน้ตไว้เพื่อที่สามารถบรรเลงไปพร้อมกับทำนองหลักในมือขวาที่มาจากจิกแบบไอริช (Irish jig) (ตัวอย่างที่ 5) ในห้องที่ 12 พบว่ากระแสน้ำหรือคลัสเตอร์มีขนาดใหญ่ขึ้นเป็น 2 ช่วงเสียง ซึ่งใช้ท่อนแขนซ้ายในการกดทั้งคีย์ดำและขาวพร้อมกัน (ตัวอย่างที่ 6)

ตัวอย่างที่ 5 การใช้ฝ่ามือกดคลัสเตอร์สำหรับหนึ่งช่วงเสียง ในห้องที่ 1-5

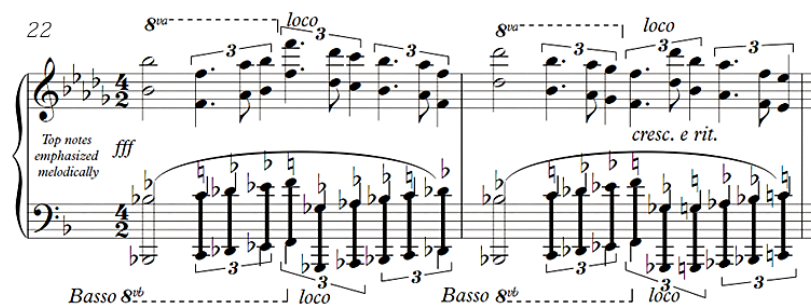

ตัวอย่างที่ 6 การใช้ท่อนแนกคัลส์เตอร์สำหรับสองช่วงเสียง ในห้องที่ 12-13

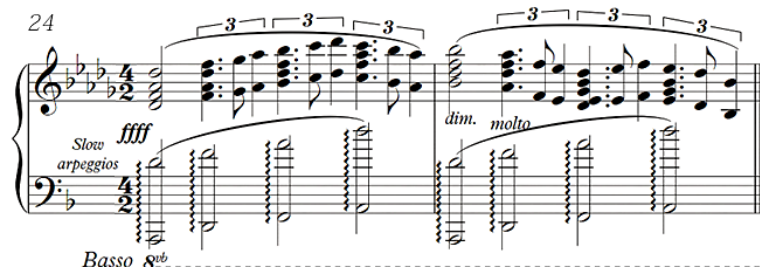
การใช้คัลส์เตอร์นี้ดังขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้ทำนองเคลื่อนไปข้างหน้า ในห้องที่ 22 -23 กระแสน้ำกลายเป็นคลื่นยักษ์ด้วยความเข้มเสียงดังมาก (*fff*) และคัลส์เตอร์ทำหน้าที่เป็นเสียงประสานเลียนแบบทำนองในมือขวา ในห้องที่ 22 -23 ผู้บรรเลงต้องใช้ด้านข้างของท่อนแนกคัลลงบนคีย์โดยลงน้ำหนักไปที่นิ้วก้อย เพื่อให้เสียงของโน้ตตัวบนสุดของคัลส์เตอร์ชัดเจน (ตัวอย่างที่ 7)

ตัวอย่างที่ 7 การใช้คัลส์เตอร์ที่ทำหน้าที่เป็นเสียงประสาน ในห้องที่ 22-23

ในห้องที่ 24-25 คัลส์เตอร์มีลักษณะคล้ายอาร์เปโจ ด้วยความเข้มเสียง *ffff* และทวีความรุนแรงมากขึ้นราวกับสึนามิ ในช่วงนี้จะต้องเคลื่อนไหวให้เหมือนกับคลื่น (Wave) ใช้ทั้งท่อนแนกโดยเริ่มจากข้อศอก (ตัวอย่างที่ 8)

ตัวอย่างที่ 8 การใช้คลัสเตอร์ลักษณะคล้ายอาร์เปจโจ ในห้องที่ 24-25

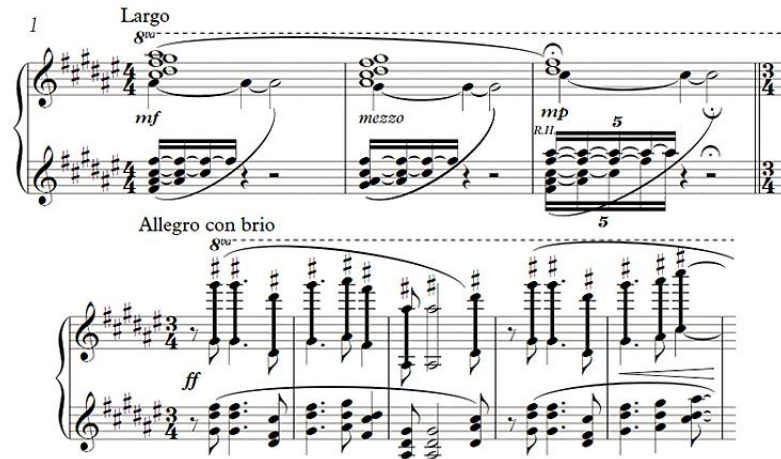
วิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงและแนวความคิดตีความใน *The Hero Sun*

มินิทานตำนานไอริชมากมายที่เกี่ยวข้องกับวีรบุรุษและดวงอาทิตย์ แต่สำหรับท่อน *The Hero Sun* นี้ ไม่มีเรื่องราวของตำนานที่เกี่ยวข้องหรืออ้างอิงถึงอย่างแน่ชัด เพียงแต่หนึ่งในบรรดาสมาชิกของ Tuatha Dé Danann มีเทพเจ้า Lugh ซึ่งเป็นเทพแห่งแสงสว่าง

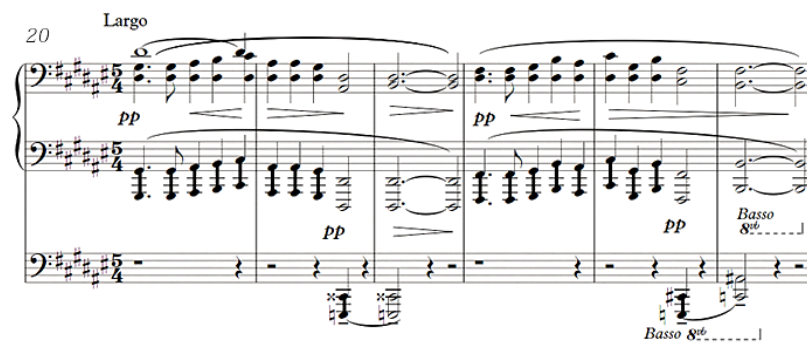
“พระเจ้าสร้างดวงอาทิตย์ทั้งหมดขึ้น เพื่อให้แสงส่องสว่างทั่วจักรวาล แต่ดวงอาทิตย์
เหล่านี้กลับรวมตัวกันอยู่อย่างเพิดเพลิน ทำให้จักรวาลต้องอยู่ในความมืดมิด
ผู้คนตกอยู่ในความทุกข์ยาก ดังนั้นหนึ่งในดวงอาทิตย์จึงตัดสินใจลุกขึ้น
และพุ่งตัวออกไปในความมืด จนกระทั่งมาถึงสถานที่แห่งหนึ่งซึ่งคือโลก
ดวงอาทิตย์ผู้เสียสละนี้ จึงเป็นดวงอาทิตย์ที่ส่องแสงสว่างตลอดมาให้กับโลกของเรา”
(แปลโดยผู้วิจัย)

เริ่มต้นด้วยเสียงที่ดังขึ้น แว่วมาจากที่ไกล ๆ มือซ้ายกดคอร์ดและค่อยๆ ยกนิ้วขึ้นเหมือนกับแสงที่สว่างวาบแล้วหายไป ตามด้วยจังหวะ Allegro con brio ที่มีโน้ตเพลงในจังหวะยกทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน มีความดัง *ff* โดยการใช้คลัสเตอร์ในช่วงเสียงสูงที่บรรเลงด้วยท่อนแขนขวามือ คีย์ดำเท่านั้น และใช้เครื่องหมายชาร์ป (#) เปรียบเหมือนแสงอาทิตย์ที่มีความสว่างสดใส สลับไปมากับจังหวะ Largo ในคลัสเตอร์ช่วงเสียงต่ำโดยใช้ความเข้มเสียง *pp* ที่แตกต่างกับช่วงก่อนหน้านี้ เปรียบเหมือนดินแดนแห่งความมืดมิด ความทุกข์ยาก (ตัวอย่างที่ 9-10)

ตัวอย่างที่ 9 การเปลี่ยนจังหวะจาก Largo เป็น Allegro con brio ในห้องที่ 1-8

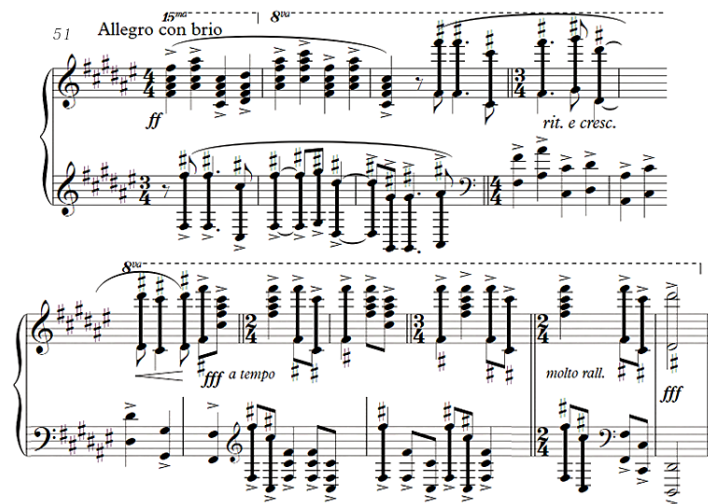

ตัวอย่างที่ 10 การใช้คลัสเตอร์ช่วงเสียงต่ำ ในห้องที่ 20-25

จนในช่วงท้าย ดังคำบรรยายที่ว่า ดวงอาทิตย์ผู้เสียสละเพื่อส่องแสงสว่างให้กับโลก ในจังหวะ Allegro con brio ใช้คลัสเตอร์ทั้งซ้ายและขวาอย่างดังมาก *fff* รวากับดวงอาทิตย์ส่องแสงสว่างไปทั่วทุกมุมโลก สำหรับช่วงบรรทัดสุดท้ายนี้เป็นช่วงที่มีเทคนิคยากที่สุด เนื่องจากต้องใช้ท่อนแซนคคลัสเตอร์ในความกว้างถึง 2 ช่วงเสียง สลับซ้ายขวาไปมาอย่างรวดเร็ว โดยที่อีกมือต้องกดคอร์ดหรือคู่แปดไปด้วย (ตัวอย่างที่ 11)

ตัวอย่างที่ 11 การใช้คลัสเตอร์สลับไปมาทั้งสองแขน ในช่วงท้ายของบทเพลง

วิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงและแนวคิดการตีความใน *The Voice of Lir*

จากทั้งสองท่อนที่ผ่านมา เห็นได้ชัดว่าคาเวลล์หลงใหลในเรื่องตำนานเทพเจ้าชาวไอริชอย่างมาก กล่าวคือ เทพเจ้าและตำนานไอริชเป็นเสมือนหัวใจหลักของผลงานเพลงเปียโนของเขา ซึ่งบทเพลงนี้ได้มีการกล่าวถึงเรื่องราวของเทพเจ้า Lir ว่า

“เทพเจ้า Lir เป็นบิดาของเหล่าเทพเจ้าและจักรวาล แต่พระองค์มีลิ้นเพียงครั้งเดียว
เมื่อพระองค์ออกคำสั่งให้สร้างจักรวาล พระเจ้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งจึงเข้าใจเพียงแค่ครั้งเดียว
นั่นเป็นเหตุผลที่ว่าทุกสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ล้วนมีบางสิ่งอย่างไม่แสดงออกและปกปิด
ซึ่งเป็นอีกครั้งหนึ่งของแผนการสร้างจักรวาลของเทพเจ้า Lir” (แปลโดยผู้วิจัย)

สิ่งที่ผู้บรรเลงควรตระหนักถึง คือความหมายของคำว่า *เข้าใจเพียงครั้งเดียว* และ *สิ่งที่ไม่ได้กล่าวถึงและปกปิด* สำหรับท่อนนี้ คลัสเตอร์เป็นเหมือนคำพูดที่กล่าวโดยเทพเจ้า Lir ที่มีลิ้นเพียงครั้งเดียวซึ่งมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน ส่วนทำนองเพลงคือสิ่งที่เทพเจ้า Lir ต้องการสื่อสาร แต่ดูเหมือนว่ายิ่งเทพเจ้า Lir พยายามสื่อสารอธิบายมากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้เกิดการเข้าใจผิดมากขึ้นเท่านั้น

คาเวลล์เลือกที่จะไม่ใช้บันไดเสียง คอร์ด หรือโน้ตประดับ (Ornamentation) แต่กลับใช้คลัสเตอร์ในการสร้างแนวคิดของความไม่เป็นระเบียบและความยุ่งเหยิง อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าเขาปฏิเสธการใช้สิ่งเหล่านั้น ในความเป็นจริงคาเวลล์พยายามเลือกองค์ประกอบทาง

ดนตรีให้เหมาะสมกับบทเพลงต่าง ๆ ของเขา⁸ มือขวาเป็นตัวแทนของคำสิ่งที่เทพเจ้า Lir พูดอย่างชัดเจน ในขณะที่มือซ้ายคลัสเตอร์เสียงต่ำเป็นตัวแทนของคำสิ่งที่ไม่ชัดเจนซึ่งทำให้ทุกคนเข้าใจผิดยิ่งไปกว่านั้น ลักษณะดนตรีที่มีความแปลกของบทเพลงนี้ยังสะท้อนวิถีชีวิตของคาเวลล์ในวัยเด็กที่พ่อแม่ของเขาเลี้ยงดูเขาอย่างนอกกรอบ รวมทั้งประสบการณ์ชีวิตของเขาในย่านคนจีนในซานฟรานซิสโก ความชื่นชมเสียงดนตรีของเอเชีย เสียงกลอง เสียงกระทบและเสียงที่ดังก้องกังวานนั้นล้วนมีผลอย่างมากต่อการประพันธ์ดนตรีของคาเวลล์

คาเวลล์เริ่มต้นบทเพลงนี้ในลักษณะเดียวกันกับ *The Tides of Manaunaun* ด้วยคลัสเตอร์ในมือซ้าย นำหน้าทำนองเพลง ซึ่งคราวนี้เป็นรูปแบบของการเดินโน้ตสามตัวในแนวเบส (Three-note ostinato) ดังตัวอย่างที่ 12

ตัวอย่างที่ 12 การใช้คลัสเตอร์รูปแบบการเดินโน้ตสามตัวในแนวเบส ในห้องที่ 1-6

ทำนองเริ่มขึ้นในลักษณะโน้ตแนวเดียวในห้องที่ 3 ด้วยเสียงที่เบาและเรียบง่าย ต่อมาค่อย ๆ พัฒนาเป็นโน้ตคู่แปดหรือคอร์ดที่เพิ่มโน้ตขึ้นมาจากคู่แปด ในขณะที่คลัสเตอร์ยังคงเล่นเหมือนเดิม จะเห็นว่าในห้องที่ 15 โน้ตคู่แปดกลายเป็นคอร์ดที่มีความซับซ้อนมากขึ้น (ตัวอย่างที่ 13)

ตัวอย่างที่ 13 การเล่นคลัสเตอร์แบบสตกกาโต ในห้องที่ 15-18

⁸ Michael Hicks, Henry Cowell, *Bohemian* (Urbana, IL: University of Illinois Press, 2002), 102.

ออสตินาโตค่อย ๆ ใหญ่ขึ้น จากโน้ต 3 ตัวกลายเป็นโน้ต 4 ตัว และคู่แปดที่หุ้มคลัสเตอร์ โดยคลัสเตอร์เหล่านี้จะเล่นสั้นมากเป็นเข็ชต์หนึ่งชั้นแบบสตักกาโต (Staccato) ต่อมาคาเวลล์ได้ใช้ ช่วงเสียงที่ต่ำลงเพื่อให้เสียงมีความมืดมน หนาและหนักขึ้น โดยยังครอบคลุมทำนองที่ไพเราะอยู่ ใน การเล่นเทคนิคนี้ ผู้บรรเลงควรทำมือเหมือนการวิดพื้น (Push-up) โดยที่นิ้วโป้งและนิ้วก้อยยึดไว้ที่คู่ แปด จากนั้นกดฝ่ามือลงบนคีย์ เพื่อสร้างกำแพงเสียงและผลึกออกอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้เสียงแบบ สตักกาโต ความซับซ้อนของคลัสเตอร์ทวีคูณขึ้นเรื่อย ๆ ในห้องที่ 19 - 20 มือซ้ายเล่นทำนอง ประสาน (Counter melody) ในช่วงเสียงกลางของเปียโน ในขณะที่มือขวาเล่นคอร์ดเต็ม (ตัวอย่างที่ 14)

ตัวอย่างที่ 14 คลัสเตอร์เป็นทำนองประสาน ในห้องที่ 19-20

จุดที่มีความน่าสนใจที่สุดของบทเพลงเริ่มต้นที่ห้องที่ 21 โดยโน้ตเพลงสองบรรทัดบนเป็น การบรรเลงโน้ตช่วงเสียงสูง ส่วนสองบรรทัดล่างเป็นการเล่นดับเบิลคลัสเตอร์ (Double cluster) โดยใช้ท่อนแขนทั้งสองข้างกดลงไปในช่วงเสียงต่ำสุด หลังจากนั้นบทเพลงค่อย ๆ สงบลง เกิด บรรยากาศคล้ายกับตอนต้นเพื่อบ่งบอกว่างานนั้นได้เสร็จสิ้นลงแล้ว ในขณะที่คลัสเตอร์ยังคงย้ำเตือน เราว่ามีบางสิ่งที่ขาดหายไปและเราไม่อาจรู้ได้ว่ามันคืออะไร (ตัวอย่างที่ 15)

ตัวอย่างที่ 15 การใช้ดับเบิลคลัสเตอร์ ในห้องที่ 21-23

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

บทเพลงชุด *Three Irish Legends for Piano* โดยเฮนรี คาเวลล์ เป็นบทเพลงที่มีความแปลกใหม่ ทำท่ายอย่างมากสำหรับนักเปียโนในการศึกษาวิธีการบรรเลงแบบใหม่ ซึ่งปรากฏเทคนิคที่น่าตื่นตาตื่นใจอย่างเทคนิคคลัสเตอร์ โดยใช้ฝ่ามือหรือท่อนแขนกดลงไปบนคีย์เปียโนพร้อมเพรียงกัน สร้างเสียงอันน่าอัศจรรย์ที่ไม่มีใครเคยได้ยินมาก่อนในช่วงเวลานั้น นับว่าคาเวลล์เป็นผู้บุกเบิกแนวทางการบรรเลงดนตรีอย่างแท้จริง บทเพลงนี้ยังมีการเชื่อมโยงเรื่องราวตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้าไอร์แลนด์ และถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านี้ผ่านเสียงดนตรีในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างออกไปอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

บทเพลง *Three Irish Legends* นี้เหมาะกับผู้บรรเลงที่มีสรีระและขนาดของมือไม่เล็กจนเกินไป เนื่องจากเทคนิคคลัสเตอร์ต้องใช้ช่วงฝ่ามือและท่อนแขนกดลงบนคีย์เปียโนให้ได้พอดีกับหนึ่งช่วงเสียงและสองช่วงเสียง ส่วนผู้บรรเลงที่มีฝ่ามือและท่อนแขนที่ยาวมากกว่าช่วงเสียงที่กำหนด อาจใช้การบิดหรือวางตำแหน่งให้เฉียงออกไป เพื่อให้สามารถบรรเลงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

วันและสถานที่จัดแสดง

การแสดงเดี่ยวเปียโนครั้งนี้จัดขึ้นในวันพฤหัสบดีที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2563 เวลา 16.00 น. ณ หอแสดงดนตรีธรรมสรวง (Tongsuang's Concert Salon & Gallery) คลองหลวง ปทุมธานี

บรรณานุกรม

- Barelos, Stacey. "Henry Cowell-Piano Music." Accessed February 8, 2020.
<http://www.cowellpiano.com/>.
- Hicks, Michael. *Henry Cowell, Bohemian*. Urbana, IL: University of Illinois Press, 2002.
- . "Cowell's Clusters." *The Musical Quarterly* 77, 3 (1993): 428–458.
- Johnson, Steven. "Henry Cowell, John Varian, and Halcyon." *American Music* 11, 1 (1993): 1–27.
- Weisgall, Hugo. "The Music of Henry Cowell." *The Musical Quarterly* 45, 4 (1959): 484–507.